

Mina Kruseman, Wilhelmina Jacoba Pauline Rudolphine (geb. Velp 25-9-1839 – gest. Boulogne-sur-Seine, Frankrijk 30-7-1922), feministe, podiumkunstenares en schrijfster. Dochter van Hendrik Georg Kruseman (1801-1880), militair, en Jenny Dorothee Hermine Cornelia Cantzlaar (1810-1859). Wilhelmina Kruseman kreeg omstreeks 1881 een relatie met Frederik Jacobus Hoffman (1858-1918), fotograaf en muzikleraar. Uit deze verhouding werden 2 dochters geboren.

Mina Kruseman wilde onafhankelijk zijn. Ze trok zich van de conventies van haar milieu weinig aan en zorgde door haar optreden voor veel opschudding en conflicten, niet alleen met haar uitgever, maar ook met Multatuli, die haar aanvankelijk waardeerde. Op spotprenten werd ze afgebeeld als een 'moderne Judith', die alle mannen wilde onthoofden. In haar optreden tijdens haar tournees, waarvan een aantal samen met Betsy Perk, een andere feministe, pleitte zij voor de emancipatie van de vrouw.

Mina Kruseman schreef haar eerste roman, Een huwelijk in Indië, toen ze in Amerika was. Het werd in 1873 na veel onenigheid met uitgeverij Nijhoff uiteindelijk door deze uitgegeven. Het boek was een aanklacht tegen het huwelijk waar de vrouw een ondergeschikte positie ten opzichte van de man aannam. Om reclame voor haar boek te maken, was ze een voorleestournee begonnen met het hoofdstuk "Uit het leven van een dokter". Kruseman maakte zelf een toneelbewerking van Een huwelijk in Indië onder de titel De echtscheiding. Dit toneelstuk werd zes keer opgevoerd met Kruseman in de hoofdrol.

De recensenten – allemaal mannen – in de kranten waren niet erg enthousiast, maar de zalen zaten toch vol. Mina trok veel publiek met haar optredens.

Ze was tegen een huwelijk uit conventie dat ze onzedelijk vond en gelijkstelde aan prostitutie. Vrouwen moesten een behoorlijke opleiding krijgen en hadden recht op een fatsoenlijke broodwinning. In het bijzonder hield ze een pleidooi voor goede contracten voor schrijfsters en actrices. In 1872 schreef Kruseman (onder haar pseudoniem Stella Oristorio di Framma) een open brief aan de Franse auteur Alexandre Dumas naar aanleiding van het verschijnen van zijn antifeministische boek l'Homme-Femme.[5]

Kruseman was ook pacifiste. Onder de indruk van de door de Eerste Wereldoorlog ontstane ellende probeerde ze een pacifistische vrouwenbeweging op te zetten.

Bron: Biografisch woordenboek